

Sovittelujärjestelmän kehittäminen

Tiedotustilaisuus 3.10.2024

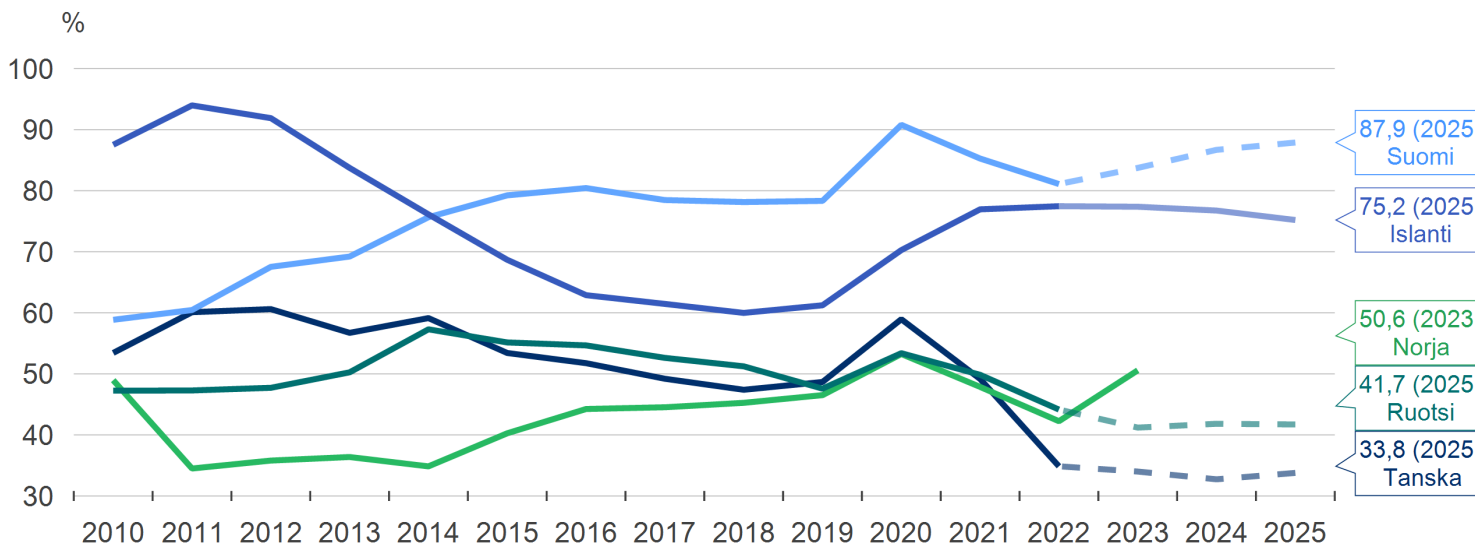

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Suomessa valtio on velkaantuneempi kuin muissa Pohjoismaissa

Julkisen velan osuus bruttokansantuotteesta (OECD estimaatti, kausitasoitettu)

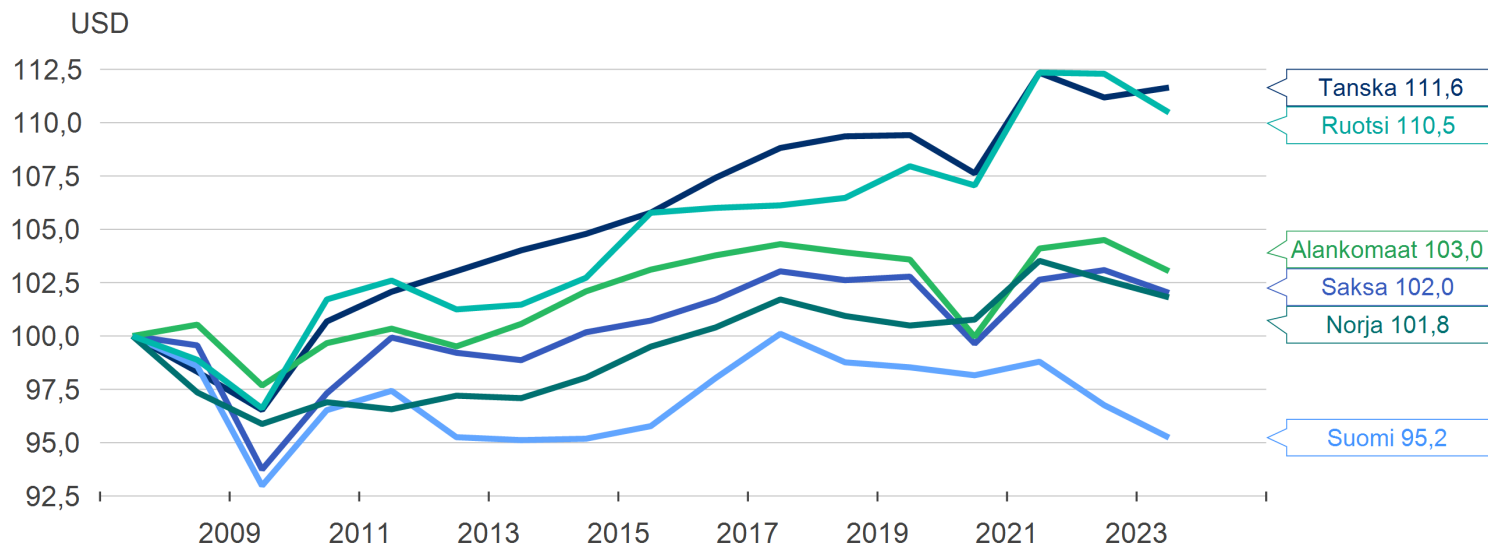
Lähde: OECD, Macrobond, TEM

Suomessa työn tuottavuus on alhaisempi kuin verrokkimaissa

Työn tuottavuus työllistä kohden maittain

USD, indeksoitu 2007=100

Lähde: Conference Board, Total Economy Database, TEM, Macrobond (2023)

Taloukasvua ja kilpailukykyä tukevat työmarkkinauudistukset

- Hallitus uudistaa suomalaisia työmarkkinoita. Työmarkkinareformeilla tuetaan työllisyyttä ja taloukasvua sekä vahvistetaan Suomen kilpailukykyä ja tuottavuutta.
- Uudistukset valmistellaan kolmikantaisesti.

Työrauhan
parantaminen
työmarkkinoilla

Uudistus tuli voimaan
18.5.2024

Paikallisen
sopimisen
lisääminen

Esitys eduskunnalle
5.9.2024

Sovittelujärjestelmän
vahvistaminen

Esitys eduskunnalle
3.10.2024

Työllistämisen
esteiden purkaminen

Esitykset kehysriiheen
2025 mennessä

Tavoitteena vahvistaa Suomen pitkän tähtäimen kilpailukykyä

- Hallitus on linjannut ohjelmassaan työmarkkinoiden sovittelujärjestelmän kehittämisestä.
- Tavoitteena on vahvistaa kansantalouden kantokykyyn ja Suomen kilpailukykyyn vaikuttavien tekijöiden huomiointia sovittelutoiminnassa.
- Sovittelutoiminnassa syntyneet ratkaisut heijastuvat työmarkkinoiden toimivuuteen ja palkanmuodostuksen kestävyYTEEN.
- Toimiva palkanmuodostus on yksi keskeisistä Suomen kilpailukykyä ja kansantalouden kokonaisuutta tukevista osatekijöistä.

Keskeiset vaikutukset

1. Sopimusvapautta ei rajoiteta miltään osin
2. Sovittelutoiminnassa noudatettavat pelisäännöt vahvistetaan laissa
 - Sovittelijalle vahvempi selkänöja puolustaa työmarkkinoiden toimivuutta turvaavia käytänteitä, kuten yleistä linjaa
 - Sovittelijat ovat katsoneet olleensa sidottuja yleiseen linjaan jo 1960-luvulta lähtien
3. Ei estä ala- ja tehtäväkohtaisten erityispiirteiden huomiointia sovintoehdotuksessa
 - Ehdotuksella ei saa kuitenkaan vaarantaa kansantalouden kokonaisedun toteutumista eikä palkanmuodostuksen ja työmarkkinoiden toimintaa
4. Periaatteet koskevat jatkossa myös sovittelulautakuntaa

Mihin toimintaan uudistus vaikuttaa?

Valtakunnansovittelija,
sovittelijat
ja sovittelulautakunta

VAIKUTTAA

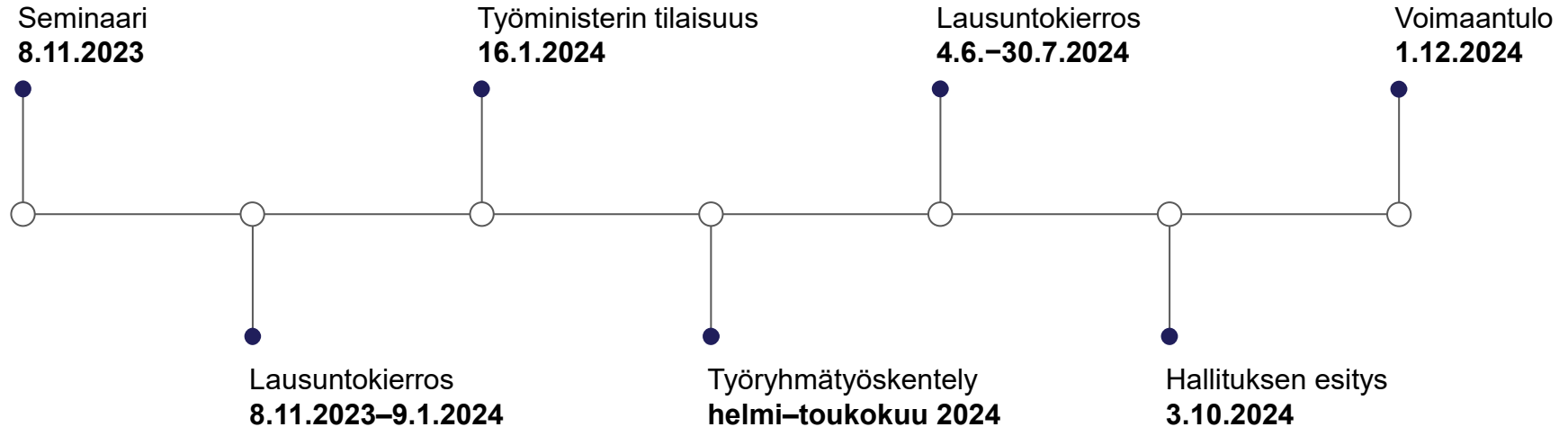

Työmarkkinaosapuolten
mahdollisuus tehdä
sopimuksia keskenään

EI VAIKUTA

Miten valmistelu on edennyt?

A close-up photograph of two hands shaking in a firm grip, symbolizing agreement or agreement. The background is a blurred, light blue-grey color. The text is overlaid in the center of the image.

**Sovittelutoiminnasta
tarkemmin**

Yleistä sovittelutoiminnasta

- Lähtökohtana, että liitot pystyisivät itse ratkaisemaan riitakysymyksensä ilman sovittelua.
- Sovittelun vaiheet
 - Ensisijaisesti sovittelijan on pyrittävä johdattamaan osapuolet sovintoon näiden omien ehdotusten pohjalta.
 - Toissijaisesti sovittelija voi tehdä sovintoehdotuksen.
 - Sovittelijan on ehdotettava sellaisia myönnytyksiä ja tasoituksia, mitä tarkoituksenmukaisuus ja kohtuus näyttävät vaativan.
- Sovittelutoiminnalla voi olla yksittäistä työriitaa laajempia vaikutuksia (heijastusvaikutuksia) työmarkkinoilla.

Sovittelussa huomioon otavat periaatteet

- Jo nykyisin lain mukaan sovittelijan on ehdotettava sellaisia myönnytyksiä ja tasoituksia, mitä tarkoituksenmukaisuus ja kohtuus näyttävät vaativan.
- Lakiin kirjattaisiin, että sovittelijan olisi kansantalouden kokonaisedun turvaamiseksi meneteltävä sovittelutoimessaan siten,
 - että palkanmuodostus toimii mahdollisimman hyvin
 - eikä työmarkkinoiden toimivuutta vaaranneta.
- Palkanmuodostuksen toimivuutta ja kansantalouden kokonaisuutta edistäisi työmarkkinoilla muodostuneiden käytänteiden, kuten työmarkkinoiden yleisen linjan huomioiminen.

Muutokset sovittelulautakunnan asemaan

- Sovittelulautakunnan toimintaa yhdenmukaistettaisiin.
- Valtakunnansovittelija tai hänen määräämänsä sovittelija toimisi sovittelulautakunnan puheenjohtajana.
- Myös sovittelulautakunnan olisi sovintoehdotusta antaessaan otettava huomioon näkökohdat, jotka liittyvät kansantalouden kokonaisuuteen sekä palkanmuodostuksen ja työmarkkinoiden toimivuuteen.

Kiitos!

Lisätietoa:

tem.fi/sovittelujaarjestelman-kehittaminen